

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse, looduskaitseseaduse ja metsaseaduse muutmise seadus

§ 1. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2¹ täiendatakse pärast sõna „kavandatava“ tekstiosaga „, sealhulgas asjakohasel juhul korduva või jätkuva“;
- 2) paragrahvi 3 lõike 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahvi 11 lõikes 10 asendatakse tekstiosa „mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstavat looduse üksikobjekti,“ tekstiosaga „oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndit ning I ja II kaitsekategooria liigi elupaika,“;
- 4) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 10¹ järgmises sõnastuses:
„(10¹) Kui käesoleva seaduse § 6 lõikes 2 või 2¹ sätestatud eelhinnangu kohaselt ei ole kavandatava tegevuse eeldatavat olulist mõju Natura 2000 võrgustiku alale võimalik objektiivselt teabest lähtudes välistada, kuid kavandataval tegevusel ei ole muud olulist keskkonnamõju, jäetakse keskkonnamõju hindamine algatamata ja mõju Natura 2000 võrgustiku alale hinnatakse looduskaitseseaduse 10. peatüki Natura hindamise sätete kohaselt.“;
- 5) paragrahvi 11 lõiget 11 täiendatakse pärast sõna „teavitamiseni“ tekstiosaga „või looduskaitseseaduse § 69⁷ lõigete 5 ja 11 kohase Natura erandi tegemise menetluse lõpuni“;
- 6) paragrahvi 29 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:
„1¹) peab keskkonnamõju hindamise aruanne sisaldama looduskaitseseaduse §-s 69⁶ sätestatud Natura asjakohase hindamise aruannet;“;
- 7) paragrahvi 29 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Tegevusloa andmisel kohaldatakse looduskaitseseaduse § 69¹.“;
- 8) paragrahvi 29 lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks;
- 9) paragrahvi 33 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„4) on aluseks tegevusele, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline mõju Natura 2000 võrgustiku alale, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, välja arvatud juhul, kui strateegiliseks planeerimisdokumendiks on detailplaneering.“;
- 10) paragrahvi 33 lõike 5 punkti 6 täiendatakse pärast sõna „alale“ tekstiosaga „lähtudes asjakohasel juhul looduskaitseseaduse § 69³ lõigetest 1 kuni 3“;
- 11) paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui käesoleva seaduse § 33 lõike 2 punktis 4 nimetatud detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkust kaaludes leitakse, et selle elluviimisega ei kaasne olulist keskkonnamõju, kuid olulist ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alale ei saa välistada, jäetakse keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata ja mõju Natura 2000 võrgustiku alale hinnatakse looduskaitseaduse 10. peatüki Natura hindamise sätete kohaselt.“;

12) paragrahvi 45 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) peab keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne sisaldama looduskaitseaduse §-s 69⁶ nimetatud Natura asjakohase hindamise aruannet ja asjakohasel juhul looduskaitseaduse §-s 69⁷ nimetatud Natura erandi tegemise aruannet;“;

13) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Juhul, kui algatatakse Natura erandi tegemise menetlus vastavalt looduskaitseaduse §-le 69⁷, avalikustatakse Natura asjakohase hindamise aruanne koos erandi menetluse algatamise otsuse eelnõuga looduskaitseaduse § 69⁶ lõikes 2² ja §-s 69⁸ sätestatud korras.“;

14) paragrahvi 45 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisel kohaldatakse looduskaitseaduse § 69¹.“;

15) paragrahvi 45 lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 17 järgmises sõnastuses:

„(17) Kui enne käesoleva sätte jõustumist algatatud keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise üle otsustamisel oleks vastavalt käesoleva seaduse § 11 lõikele 10¹ või § 35 lõikele 2¹ keskkonnamõju hindamine või keskkonnamõju strateegiline hindamine jäetud algatamata, võib sellise keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise huvitatud isiku taotlusel lõpetada ja kohaldada kavandatava tegevuse lubamisel ja strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisel looduskaitseaduse 10. peatükis sätestatud.“.

§ 2. Looduskaitseaduse muutmine

Looduskaitseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Natura 2000 võrgustiku kaitseala ja püsielupaiga piiranguvööndis ning hoiualal on raie keelatud järgmistes nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud metsaelupaigatüüpides: luitemetsad (2180), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohundirikkad kuusikud (9050), okasmetsad moreenikuhjatistel (9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080), rusukallete ja jäärakute metsad (*9180), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0), lammi-lodumetsad (*91E0) ning laialehised lammimetsad (91F0). Nimetatud metsaelupaigatüüpides on kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul lubatud raie otsese ohu vältimiseks inimese elule ja varale, sealhulgas raie metsaseaduse § 40 lõikes 2 sätestatud juhul metsakahjustuse ärahoidmiseks ja leviku tõkestamiseks, ning kujundusraie kaitse-eesmärgi saavutamiseks ning juhul kui objektiivse teabe põhjal on välistatud oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.“;

2) paragrahvi 22 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) kaitstavat loodusobjekti mõjutava planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise ja kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise ning Natura 2000 võrgustikku kuuluva ala korral Natura hindamise menetluses osalemine ja kaitstavat loodusobjekti mõjutavale kavandatavale tegevusele või planeeringule tingimuste seadmine;“;

3) paragrahvi 69¹ lõikes 2 asendatakse tekstiosa „asjakohaselt hinnata (edaspidi *Natura asjakohane hindamine*) käesolevas peatükis sätestatud korras“ tekstiosaga „hinnata käesolevas peatükis sätestatud korras (edaspidi *Natura hindamine*)“;

4) paragrahvi 69¹ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva seaduse § 69² lõikes 1 nimetatud otsustaja peab tegevuse lubamisel või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisel või sellest keeldumise otsuse tegemisel hindama Natura hindamise asjakohasust ja piisavust ning arvestama hindamise tulemusi ja aruandes sisalduvaid leevendusmeetmeid ja hüvitusmeetmeid.“;

5) paragrahvi 69¹ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui kavandatava tegevuse või strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega Natura 2000 võrgustiku alale kaasneva mõju asjakohase hindamise (edaspidi *Natura asjakohane hindamine*) tulemusena selgub, et ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alale ei ole võimalik vältida, kuid alternatiivsete lahenduste puudumise tõttu on tegevus või strateegiline planeerimisdokument vajalik avalikkuse jaoks esmatähtsatel ja erakordselt tungivatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalset või majanduslikku laadi põhjustel (edaspidi *Natura erand*), ning käesoleva seaduse §-s 69⁷ sätestatud Natura erandi tegemise menetluses jõutakse järeldusele, et ebasoodsat mõju on võimalik hüvitada käesoleva seaduse § 70¹ kohaselt, võib tegevust lubada või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestada Vabariigi Valitsuse nõusolekul, mis vormistatakse korraldusena.“;

6) paragrahvi 69¹ lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahvi 69¹ lõike 5 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 69¹ lõiked 6 ja 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5 nimetatud juhul tuleb tegevuse lubamisel või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisel seada kohustus rakendada hüvitusmeetmeid, mis tagavad Natura 2000 võrgustiku üldise sidususe kaitse. Kliimaministeerium teavitab käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5 rakendatud Natura erandist, selle põhjustest ja vastuvõetud hüvitusmeetmetest Euroopa Komisjoni viivitamata pärast tegevuse lubamist või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamist.“

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5 sätestatud juhul ei või kavandatud tegevust, sealhulgas strateegilise planeerimisdokumendiga kavandatud tegevust, alustada enne hüvitusmeetmete rakendamist.“;

9) paragrahvi 69¹ lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Natura hindamisel pikeneb kavandatavaks tegevuseks vajaliku loa või sellise tegevuse aluseks oleva muu dokumendi menetlus Natura eelhinnangu andmise või §69³ lõikes 4 nimetatud eelhinnangu andmata jätmise, Natura asjakohase hindamise või Natura erandi tegemise menetluse korral menetlusele kuuluva aja võrra.“;

10) paragrahvi 69² lõikes 2 asendatakse sõnad „vajaduse puudumine on ilmselge“ tekstiosaga „mõju Natura 2000 võrgustiku alale on objektiivsete asjaolude tõttu ilmselgelt välistatud“;

11) paragrahvi 69³ lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „arvestada“ tekstiosaga „käesoleva seaduse § 69¹⁰ lõikes 1 nimetatud“;

12) paragrahvi 69³ täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Eelhinnang, mille kohaselt ei ole Natura asjakohane hindamine vajalik või põhjendus, miks eelhinnang on jäetud käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul andmata, avalikustatakse koos tegevust lubava dokumendi eelnõu või strateegilise planeerimisdokumendi algatamise otsuse eelnõuga käesoleva seaduse §-s 69⁸ sätestatud korras. Avaliku väljapaneku tähtaeg on vähemalt 14 päeva kui seadus ei sätesta teisiti.“;

13) paragrahvi 69⁴ lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) nõuded eriteadmistega isikule, kes koostab hindamise aruande (edaspidi *ekspert*), võttes asjakohasel juhul arvesse kavandatavast tegevusest või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisest huvitatud isiku ettepanekut;“;

14) paragrahvi 69⁴ täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

„(5) Natura asjakohase hindamise algatamise otsuse eelnõu avalikustatakse käesoleva seaduse §-s 69⁸ sätestatud korras. Avaliku väljapaneku tähtaeg on vähemalt 14 päeva.

(6) Otsustaja küsib Natura asjakohase hindamise algatamise eelnõule arvamuse Keskkonnaametilt, kes esitab selle käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud avaliku väljapaneku jooksul.“;

15) paragrahvi 69⁵ lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Ekspert ei tohi samaaegselt täita otsustaja muid ülesandeid, mis on vajalikud tegevuse lubamise otsustamisel või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisel.“;

16) paragrahvi 69⁶ lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) käesoleva lõike punktis 3 nimetatud ebasoodsa mõju leevendusmeetmed, hinnang nende tõhususele ja vajadusel järeelseire tingimused;“;

17) paragrahvi 69⁶ lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 69⁶ täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Natura asjakohase hindamise aruande eelnõu avalikustatakse käesoleva seaduse §-s 69⁸ sätestatud korras. Avaliku väljapaneku tähtaeg on vähemalt 21 päeva.“;

19) paragrahvi 69⁶ lõiked 3 ja 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Otsustaja edastab avalikustamisel laekunud ettepanekute alusel täiendatud Natura asjakohase hindamise aruande eelnõu Keskkonnaametile kooskõlastamiseks.

(4) Keskkonnaamet kooskõlastab Natura asjakohase hindamise aruande eelnõu või jätab selle kooskõlastamata 30 päeva jooksul aruande saamisest arvates.“;

20) paragrahvi 69⁶ lõikes 7 asendatakse tekstiosa „lõike 6 alusel määratud tähtaja jooksul“ tekstiosaga „lõikes 6 sätestatud juhul täiendatud aruande saamisest“;

21) paragrahvi 69⁷ lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „otsustaja“ sõnadega „taotleja ettepaneku alusel ja“;

22) paragrahvi 69⁷ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:
„(2¹) Natura erandi menetluse algatamisel otsuse eelnõu avalikustatakse käesoleva seaduse §-s 69⁸ sätestatud korras. Avaliku väljapaneku tähtaeg on vähemalt 14 päeva.“;

23) paragrahvi 69⁷ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Otsustaja küsib enne käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohase otsuse tegemist arvamuse asjaomastelt asutustelt, kes esitavad selle käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud avaliku väljapaneku jooksul.“;

24) paragrahvi 69⁷ lõike 4 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„5) hüvitusmeetmete kirjeldus, hinnang nende rakendamise tõhususele ja vajadusel järeelseire tingimused.“;

25) paragrahvi 69⁷ täiendatakse lõigetega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:
„(5¹) Natura erandi tegemise aruande eelnõu avalikustatakse käesoleva seaduse §-s 69⁸ sätestatud korras. Avaliku väljapaneku tähtaeg on vähemalt 21 päeva. Otsustaja edastab avalikustamisel Natura erandi tegemise aruande asjaomastele asutustele arvamuse esitamiseks.

(5²) Asjaomane asutus esitab Natura erandi tegemise aruande eelnõu kohta arvamuse oma pädevusvaldkonnast tulenevalt käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ sätestatud avaliku väljapaneku jooksul, kuid mitte hiljem kui avaliku väljapaneku lõpuks.“;

26) paragrahvi 69⁷ lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(6) Otsustaja edastab avalikustamisel laekunud ettepanekute alusel täiendatud Natura erandi tegemise aruande eelnõu kooskõlastamiseks Keskkonnaametile ja Kliimaministeeriumile. Keskkonnaamet ja Kliimaministeerium kooskõlastavad aruande eelnõu või jätavad selle kooskõlastamata 30 päeva jooksul aruande saamisest arvates.“;

27) paragrahvi 69⁸ lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Natura asjakohase hindamise ja Natura erandi tegemise aruande eelnõudega võimaldatakse menetlusosalisel ja avalikkusel tutvuda ning nende kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada vähemalt käesoleva seaduse § 69⁶ lõikes 2² või § 69⁷ lõike 5¹ sätestatud korras või samas ulatuses ja korras, mida kohaldatakse kavandatud tegevuseks vajaliku loa või selle elluviimiseks vajaliku muu dokumendi taotlusega või strateegilise planeerimisdokumendiga tutvumisele või nende kohta ettepanekute või vastuväidete esitamisele.

(2) Natura eelhindangu eelnõu, Natura asjakohase hindamise algatamise otsuse eelnõu, Natura erandi tegemise menetluse algatamise otsuse eelnõu, asjakohase hindamise ja Natura erandi aruannete eelnõude kohta avaldab otsustaja viivitamata teate Ametlikes Teadaannetes või muul seaduses sätestatud korras, milles märgitakse, kuidas saab nende dokumentidega tutvuda ning nende kohta ettepanekuid või vastuväiteid esitada. Võimalusel avaldab otsustaja teate ka oma või muul veebilehel. Kui otsustaja peab põhjendatuks avaldada teade ka ajalehes, kannab avalikustamise kulud tegevust lubava dokumendi taotleja või strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamisest huvitatud isik.“;

28) paragrahvi 69⁸ lõike 3 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) teavet Natura eelhindamise, asjakohase hindamise algamise otsuse eelnõu, Natura asjakohase hindamise aruande eelnõu, Natura erandi tegemise algatamise otsuse eelnõu või Natura erandi tegemise aruande eelnõuga tutvumise võimaluste ning ettepanekute või vastuväidete esitamise kohta;“;

29) paragrahvi 69⁸ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Igaühel on õigus esitada otsustajale Natura hindamist puudutavate dokumentide kohta ettepanekuid või vastuväiteid avaliku väljapaneku kestel või otsustaja määratud muu tähtja jooksul ja saada neile põhjendatud vastused.“;

30) paragrahvi 69⁸ lõiked 6 ja 7 tunnistatakse kehtetuks;

31) paragrahvi 69⁹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Projekteerimistingimuste andmisel võib algatada Natura asjakohase hindamise ja asjakohasel juhul Natura erandi tegemise menetluse.“;

32) paragrahvi 69⁹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

33) paragrahvi 69⁹ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Natura hindamise tulemusena võib projekteerimistingimusi muuta.“;

34) seadust täiendatakse §-ga 69¹⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 69¹⁰. Leevendusmeetmete rakendamine

(1) Leevendusmeetmed käesoleva peatüki tähenduses on kavandatava tegevuse asukohas Natura 2000 kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaigatüüpidele avalduva ebasoodsa mõju vältimiseks võetavad meetmed. Leevendusmeetmeteks ei loeta õiguse üldaktis, planeeringus, kaitsekorralduskavas, liigi kaitse ja ohjamise ning elupaiga tegevuskavas toodud kaitse korraldamiseks vajalikke meetmeid.

(2) Kui järealseire või riikliku järelevalve käigus selgub, et leevendusmeetmed ei ole sobivad või piisavad, algatab otsustaja menetluse tegevusloa või strateegilise planeerimisdokumendi tingimuste muutmiseks või täiendavate leevendusmeetmete määramiseks.“;

35) paragrahvi 70¹ täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Hüvitusmeetmete elluviimise lõpetamisest teavitab tegevusloa omaja tegevusloa andjat ning strateegilise planeerimisdokumendi koostaja või koostamise korraldaja strateegilise planeerimisdokumendi kehtestajat.

(5) Kui järealseire või riikliku järelevalve käigus selgub, et hüvitusmeetmed ei ole sobivad või piisavad, algatab otsustaja menetluse tegevusloa või strateegilise planeerimisdokumendi tingimuste muutmiseks või täiendavate hüvitusmeetmete määramiseks.“;

36) paragrahvi 91 lõige 24 tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Metsaseaduse täiendamine

Metsaseaduse § 41 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Metsateatise menetluses avaldatakse looduskaitseaduse § 69⁸ lõikes 2 nimetatud Natura hindamise teated metsaregistris. Metsateatise eelnõu ja eelhinnangu, mille kohaselt ei ole Natura asjakohane hindamine vajalik või põhjendus, miks eelhinnang on jäetud

looduskaitseaduse § 69³ lõikes 4 nimetatud juhul andmata, avaliku väljapaneku tähtaeg on 7 päeva.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn,2023. a

Algatab Vabariigi Valitsus

(allkirjastatud digitaalselt)

Vabariigi Valitsuse nimel